

İntihar saldırılarını Amerikan işgali tetikliyor

Dünyadaki intihar saldırılarının yüzde 95'inin işgal altındaki topraklarda gerçekleştiğini ifade eden Chicago Üniversitesi Profesörü Robert Pape, işgal bittiğinde prestij, intikam veya dini motivasyon gibi etkenlerin intihar saldırıyı üretmediğini söylüyor. Pape, Pakistan ve Afganistan'daki saldırılardan ABD'yi sorumlu tutuyor.

SİRİNCİ SAYFADAN DEVAM

Eserinde intihar saldırılarının toplumdan ve aileden kopuk, travma geçirmiş, psikolojik problemlili dini fanatikler olduğu tezini sürdüren Pape, saldırıların değer verdikleri toprakların işgaline karşı besledikleri kızgınlık olmasa başarılı birer hayat sürebilecek bireyler olduğunun altını çiziyor.

Afganistan ve Pakistan'daki son intihar saldırılarından ABD'yi sorumlu tutan Profesör Pape, Afganistan'da 2005'e kadar çok kısıtlı sayıda intihar saldırısı olduğuna dikkat çekiyor. Pape, bu dönemde NATO'nun sadece Kabül'de yerleşmiş olduğunu ve ülkenin güney ve doğusunu işgal etmediğini hatırlatıyor. "2005 yılı sonunda askerlerimizi Kandahar'a sokmak suretiyle daha fazla intihar saldırıyı üretmeye başladık. İntihar saldırılarının yüzde 75'i Afganistan'ın bu bölgesinde ve Pakistan'ın Afganistan sınırına yakın bölgelerinde gerçekleşiyor. Bu durum işgalin bir meyvesidir." diyen Pape, Batı'nın küresel ölçekte bir cihatla karşı karşıya olduğu iddiasını da kabul etmiyor: "Karşımızda olan, yerel bir işgale karşı kızgınlığını gösteren tepkisel bir hareket."

YAHUDİ YERLEŞİMLERİNİN BÜYÜKLÜKLERİYLE İNTİHAR SALDIRILARI DOĞRU ORANTILI

Pape çoğu araştırmacının intihar saldırılarını sadece oldukları zaman incelediğini, oysa kendisinin saldırıların olmasını da incelemeye değer bulduğunu söylüyor. Lübnan'da 1982 İsrail işgali öncesinde hiç intihar saldırısı olmadığını hatırlatan Pape, 2000 yılına kadar devam eden saldırıların İsrail'in Güney Lübnan'dan çekilmesiyle birlikte bıcakla kesilir gibi bitmesinin çok önemli bir gösterege olduğu kanaatinde. "Hizbullah İsrail askerlerini takip etmedi.

Tel Aviv'e sızmadılar. Oysa 18 yıl süren işgal sırasında intikamı almamak pek çok aşığılama yaşamışlardı. Demek ki işgal şartları sona erdiğinde dini motivasyon veya intikam alma arzusu intihar saldırılarına yol açmıyor." şeklinde konuşan Pape, Filistin'deki intihar saldırılarının işgalin ancak yirminci yılında başlamasını da seksenli yılların ikinci yarısına kadar Batı Şeria ve Gazze'deki yerleşimcilik faaliyetlerinin büyük ölçekli olmamasına bağlıyor. Pape son dönemde Filistin kaynaklı intihar saldırılarının azalmasının da yerleşimlerin coğrafi olarak büyümelerine veriyor: "Yerleşim birimlerinin büyüklükleri ile intihar saldırılarının sayısı arasında hayret verici bir doğru orantı görülüyor."

İntihar terörüyle işgal arasındaki bağlantı bu kadar net olunca Pape'in NATO uzmanlarına sunacağı çözüm de çok net: "İşgale son verin." Pape Amerika'nın Irak'taki kara kuvvetlerini üç ila dört yıl içinde çekmesini ve Amerikan ordusunun İran Körfezi açıklarındaki deniz ve hava kuvvetleriyle bölgedeki çıkarlarını korumaya devam etmesini tavsiye ediyor. "Bir gün İran Suudi Arabistan'ı işgal etmeye kalkarsa elbette bir şey yapmamız gerekir. Ama bunun için Körfez ülkelerinde asker bulundurmamız gerekmiyor. Bölge ülkelerinin iç politikalarını yönlendirmeyi bırakmalıyız. Her seçimde Iraklılara kimi başbakan seçmeleri gerektiğini söylemekten vazgeçmeliyiz." diye konuşan Pape, acık sularda caydırıcı bir askerî varlık koruma stratejisine "off-shore dengeleme" stratejisi diyor. Off-shore dengelemenin önemli bir ayağı içinde asker barındırılmayan ancak gereğinde asker aktarılabilen olan kara üslerinin hazırlanması.

Pape, Irak ve Afganistan'da uzun süren

işgalin sadece daha fazla intihar saldırıyı üretmek ve Pakistan'ı dağılmanın esigine getirmekle kalmadığını aynı zamanda terör örgütlerine sofistike silahları elde etmelerini sağlayacak süreyi verdiğini düşünüyor. "Kimyasal silahların üretilmesi ve bunu yapabilecek bilim adamlarının ikna edilmesi zaman alır. Afganistan ve Irak'ta kalışımız uzadıkça örgütlere bu zaman sunuyoruz." ifadelerini kullanan Pape, intihar terörüyle mücadele konusunda Batı'nın Müslüman din adamlarını bu mücadelede görev almaya çağırmasını da yanlış buluyor. Ona göre Müslüman kanaat önderlerine düşen işgale karşı siyasi mücadeleyi ve Batı ülkelerinde diplomatik çözümü öngören liderleri desteklemeleri.

HAVA BOMBARDİMANLARI ÇÖZÜM OLMUYOR

Terör uzmanlığının yanı sıra hava kuvvetleri uzmanı da olan Robert Pape, hava bombardımanlarında düşman askerlerini değil de sivil halkı hedef alarak karşı tarafı bir seye zorlama taktığının de aynen işgal gibi maksadının aksine hizmet ettiğini söylüyor. İsrail'in 2006'da Güney Beyrut'u cezalandırarak Hizbullah'ın taban desteğini kırmaya çalıştığını hatırlatan Pape şunları söylüyor: "Hizbullah, İsrail askerlerini kaçırdığında İslam âleminde de kınanmıştı. Altı hafta içinde İsrail, Hizbullah'ı İslam âleminin kahramanına dönüştürdü. İşgalden önce Hizbullah'ın Lübnan'daki destekçileri ancak on binlerle ifade edilecek büyüklükteydi. İşgalden bir ay sonra Nasrallah Beyrut'taki Şehitler Meydanı'nda yarı milyon Şii'yi topladı. Bu, Lübnan'da yürüyebilen hemen bütün Şiilerin Hizbullah'ı desteklemeye başladığını gösteriyor. Sonuç bütün dünya için olduğu kadar İsrail için de olabilecek en kötü sonuç oldu."

2005 yılında yayımladığı "Kazanmak İçin Ölmek: İntihar Saldırılarının Stratejik Mantığı" adlı kitabıyla yaygın intihar saldırılarını stereotipini altüst eden Chicago Üniversitesi Profesörü Robert Pape, Zaman'a özel mülakat verdi. FOTOĞRAF: ZAMAN, CELİL KIRNAPCI